

Rusdrycksförbudet under Storstrejken 1909.

Under sommaren 1909 ägde i Sverige rum den största frivilliga arbetsnedläggelse, som man hos oss känner, sedan fackföreningsrörelsen och hvad därmed sammanhänger indfördes i vårt land. Här är icke platsen att redogöra för orsakerna till eller förloppet af denna strid mellan arbetsgivare och arbetstagare. Endast det må sägas, att arbetarne med storstrejk eller generalstrejk besvarade vissa arbetsgivares förut åvägabragta lockout. Så stod man inför en konflikt af så stora dimensioner, att myndigheterna angågo sig böra tillgripa extra ordinära åtgärder i flera hänseenden. Till dessa åtgärder bör räknas det temporära rusdrycksförbud, som på regeringens initiativ utfärdades. Genom telegram den 28. Juli 1909 anmodade t. f. civilministern samtliga länsstyrelser att tillse, »att under strejkdagarne, eller då eljes finnes nödigt, lokaler, där spritdrycker erhållas, stängas i den omfattning, som är af behofvet påkallad«. Redan förut hade pressen flerstädes uttalat önskvärdheten af en dylik åtgärd. Regeringens initiativ möttes därför med sympati från alla håll. Angående verkan af denna åtgärd heter det ock i den af kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik särskilt utarbetade redogörelsen för storstrejken, hvilken källa ligger till grund för min framställning: »Allmänt har också vitsordats, att rusdrycksförbudet i synnerligen hög grad bidragit att skapa en lugn folkstämning, förminskat anled-

ningarne till förseelser mot god ordning och korrekt uppträdande samt därigenom förekommit en mängd eljes oundvikliga konflikter med ordningsmakten, hvilka konflikter under de gifna förhållandena lätt kunnat blifva af betänklig karaktär och medföra svåra konsekvenser«. Detta uttalande visar tillfyllest, huru välgörande rusdrycksförbudet verkade för ordningens och lugnets vidmakthållande.

För att möta möjliga svårigheter och oroligheter hade myndigheterna vidtagit omfattande skyddsanordningar. Länsstyrelserna anmodades af regeringen att med särskild uppmärksamhet skydda och öfvervaka den personliga säkerheten och den allmänna ordningen. Till deras förfogande ställdes trupper till det antal, som kunde erfordras. Särskildt anlätades militär i stor utsträckning för att skydda viktiga punkter vid vissa järnvägsstationer och i en del större städer.

I det stora hela gäller, att såväl befolkningens som äfven de strejkande arbetarnes hållning gentemot dessa anordningar var korrekt och oklanderlig. Från arbetarnes sida vidtogos också anordningar i liknande syfte. Arbetarne utsågo sina egna ordningsmän och ålade dem att »råd göra med vederbörande polismyndigheter om utöfvandet af dylik ordningsmannabefattning«. Därför heter det också i den citerade redogörelsen: »Såväl från myndigheter som från allmänheten har därför med fog konstaterats, att färre förseelser mot allmän ordning inträffade under storstrejken än eljes, samt att arbetarnes personliga uppträdande och medborgerliga disciplin i stort sett voro höjda öfver allt beröm«. Detta vackra och högst anmärkningsvärda vitsord tillskrifver redogörelsen till väsentlig del det gällande rusdrycksförbudet.

Efter storstrejkens slut uttalades af Stockholms polismyndigheter den uppfattningen, att blodiga kravaller säkerligen varit oundvikliga, om rusdrycksförbudet ej funnits.

Visserligen bör ej förgätas, att den stränga själfdisciplin, som arbetarne för en god utgång af konflikten ålade

sig, utgjorde en mäktigt återhållande kraft. Men sannolikt är, att denna kraft under stridens fortgång ej mäktat hålla de mindre besinningsfulla elementen i styr, därest tillgång till rusdrycker varit för handen. Detta så mycket mindre, som striden kom att dragas ut öfver nästan en hel månad eller från och med den 4. till och med den 31. augusti. Huru man sålunda än ser saken, står det fast, att rusdrycksförbudet visade sig som en af de viktigaste åtgärderna för bibehållande af lugn och god ordning under den så kritiska konfliktstiden.

Rusdrycksförbudets innebörd och omfattning.

Så snart rusdrycksförbudet utfärdats, förbjöd öfverståthållareämbetet försäljning af brännvin, vin och öl i Stockholm, nämligen dels all försäljning till afhämtning af brännvin, vin och öl, från och med den 2. augusti 1909 tillsvidare dels all utskänkning af brännvin i Stockholm tillsvidare från och med den 4. augusti dels ock att utskänkning af vin och öl från och med den 4 i samma månad får äga rum endast till spisande gäster vid måltid. Från förbudet undantogs »sådana klubbar eller enskilda sällskap, som ägde tillstånd att utskänka brännvin allenast till sina medlemmar och tillfälliga gäster«. Likaledes bibehölls, enligt § 14 i k. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9. juni 1905, rättigheten till dessa dryckers »försändande från försäljningsställe på rekvisition till köpare enligt vederbörlig förteckning och deras allämnande inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å fartyg«.

Liknande förbud utfärdades af länsstyrelserna beträffande landsbygden samt ifråga om handeln med vin och öl i städerna, af magistraten i städerna beträffande brännvinshandeln. Ehuru de utfärdade förbuden voro i vissa afseenden olika begränsade för de olika länen, kan dock sägas, att de beträffande utminuterung af brännvin inneburo ett fullständigt förbud. Ifråga om utminute-

ring af öl och vin var förbudet underkastadt större skiftningar. Man finner af de olika kungörelserna, att man på sina håll ej ville omöjliggöra tillgången til öl för sådana konsumenter, som ej kunde befaras missbruka denna rätt samt ej heller så rigoröst tolka förbudet, att bryggerirörelsen skulle fullständigt afstanna. Vissa bryggerier, som voro betagna möjligheten att afyttra sina varor i de egna länen, sökte och funno, med stöd af förut anförda § 14 i vin- och ölförsäljningsförordningen, marknad för sina produkter i andra län. »Från mer än ett håll klagades öfver de ölsändningar, hvilka ankommo från platser utom länet«. Så t. ex. erhöll ett bryggeri i Askersund rättighet att sälja öl til restaurangerna i Stockholm.

De inskränkningar, som gjordes i utskänkningsen af alkoholhaltiga drycker, voro å de skilda orterna mycket växlande. Man finner sålunda, att de klubbar, större hotell och restauranger, som, med större eller mindre inskränkning, erhöilo rätt att, särskildt till spisande gäster, servera alkoholhaltiga drycker, voro ett betydande antal. Därför kan ej sägas, att rusdrycksförbudet var allmänt, i den mening att det drabbade all servering af alkoholhaltiga drycker. Fastmera finner man, att det närmast träffade sådana former och ställen, där man kunde befara vådor af alkoholkonsumtionen. Det var sålunda långt ifrån ett totalt förbud.

I Stockholm samt Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Blekinge, Göteborgs, Elfsborgs, Örebro och Kopparbergs län samt enstaka orter i andra län hade man sin uppmärksamhet riktad äfven på den denaturerade spriten. Somligstädes förbjöds dess försäljning, å andra orter ställdes försäljningen under viss kontroll. »Å en ort beslöts, att denaturerad sprit, lazarol, salubrin, luktvatten m. fl. spritblandade, till utvärtes bruk men ej till intagning afsedda våtvaror, måtte afyttras allenast med iakttagande af nödig försiktighet«. Att dylik försiktighet var af nöden, visade erfarenheten, i det att berusning af dena-

turerad sprit, eau de cologne i sockerdricka och liknande förekom i ganska många fall, ehuru statistik häröfver ej finnes för handen.

Då det å några orter visade sig, att de i vissa fall medgifna lindringarne ej voro utan sin risk, skärptes förbuden därstädes. Å andra platser mildrades däremot förut meddelade förbud. Detta gällde särskildt hotell och restauranger samt bryggerier. När man såg, att storstrejken artade sig till att bli långvarig samt att lugn och själfbehärskning präglade densamma, trodde man sig ej behöfva lika rigoröst som vid storstrejkens början tillämpa rusdrycksförbudet. Ett annat skäl låg säkerligen i den olikhet, hvarmed många hotell och bryggerier i de resp. länen ålagts åttlydnad för rusdrycksförbudet. Om ett stort bryggeri i ett län fick, om ock med inskränkning, försälja öl, medan ett annat bryggeri i ett annat län ej i samma omfattning medgifvits sådan rätt, ställdes det senare i en mera ogynnsam belägenhet än det förra o. s. v. De lindringar, som medgåfvos, voro dock få i jämförelse med de framställningar härom, som ingåfvos. Från Örebro län t. ex. omtalas ett fyrtilotal sådana.

Från en stor mängd nykterhetsföreningar, afhållna möten och enskilda personer gjordes till vederbörliga myndigheter framställningar, petitioner om förbudens skärpning, men framför allt om förbudets förlängande efter storstrejkens slut. Icke få af dessa framställningar yrkade på omedelbart införande af allmänt, konstant rusdrycksförbud. Rusdrycksförbudets välgörande verkningar gjorde, att personer och korporationer, som förr stått mera likgiltiga inför tanken på ett allmänt förbud, nu, mer eller mindre decideradt, slöto sig till denna tanke. Detta torde vara en följd af förbudet, som ej är att anse som den minst viktiga.

Under september månad, då storstrejken med augusti månads utgång upphörde, återkallades de utfärdade förbuden så småningom. När så skedde den 15. oktober i

Umeå och Skellefteå, torde utminutering och utskänkning af alkoholhaltiga drycker öfverallt inom landet varit tillåten på vanligt sätt. Myndigheterna ansågo sig sålunda ej kunna tillmötesgå de inkomna framställningarne om ett allmänt rusdrycksförbud, icke ens, såsom också föreslagits, under någon månad efter storstrejkens slut.

Rusdrycksförbudets följder.

Af tillgängliga uppgifter att döma skulle konsumtionen af brännvin och öl under år 1909, jämförd med konsumtionen år 1908, ha varit ungefär $\frac{1}{11}$ mindre beträffande brännvin och $\frac{1}{10}$ mindre beträffande öl. Ifråga om vin antages, att konsumtionen häraf under 1909 med omkring $\frac{1}{11}$ understigit konsumtionen år 1908. För alkoholhaltiga drycker, förtärda under år 1908, utgafs sammanlagt 130 millioner kronor. En elftedel häraf utgör omkring 12 millioner kronor, som alltså skulle utgöra det genom den minskade konsumtionen inbesparade beloppet. Aktiebolaget Göteborgssystemet i Stockholm fick under strejkmånaderna i sin brännvinsförsäljning vidkännas så stor minskning, att den för sagda tid med Kr. 144,753,94 öfversteg minskningen under året i sin helhet i jämförelse med år 1908. Enahanda var förhållandet i Göteborg, där minskningen under strejktiden med Kr. 218,808,95 öfversteg årsminskningen. Härom yttrar den citerade Redogörelsen: »Man torde vara berättigad antaga, att om icke hela åtminstone den vida öfvervägande delen af den inträdda minskningen i konsumtionen af alkoholhaltiga drycker och därigenom gjorda besparingar äro att tillskrifva rusdrycksförbudet«.

Denna minskning skall tydligen motsvaras af förlust för de i rusdryckshandlingen intresserade. Då fullständiga uppgifter härom ej stå mig till buds, anser jag mig ej böra meddela de svårkontrollbara siffror, som från enstaka intresserade lämnats.

Om den förut sagda besparingen af 12 millioner kronor

yttrar min källa: »En högst betydande del kan anses ha tillgodokommit den genom lockout och strejk arbetslösa befolkningen, den har nog i sin mån gjort det möjligt för arbetarne att hålla ut i striden«. Äfven denna följd af rusdrycksförbudet måste anses vara af stor betydelse. Om en dylik sparsamhet kunde blifva konstant bland arbetarne, skulle detta förvisso medföra de bästa följder för dem själfva och deras hem.

Brott och förseelser, begångna i samband med konflikten.

Enligt tillgängliga uppgifter skulle inom 50 städer förseelser föröfvats i samband med konflikten. Af landets 519 länsmandistrikt skulle i 129 liknande förseelser föröfvats. Förseelsernas art frångår af följande tabell:

Förseelsernas art:

Förseelsernas art.	Städer			Landsbygd			Tillsammans.		
	anmälda	åtalade	straff-fällda	anmälda	åtalade	straff-fällda	anmälda	åtalade	straff-fällda
Brott mot annans frihet .	187	79	60	186	114	43	373	193	103
Hemfridsbrott	14	1	1	36	15	8	50	16	9
Skadegörelse	41	13	6	54	13	8	95	26	14
Brott mot offentlig myndighet	35	24	18	53	40	19	88	64	37
Politi-förseelser	108	99	81	192	178	85	309	277	166
Olaga försäljning af brännvin, öl o. d.	68	68	57	73	67	45	141	135	102
Tryckfrihetsmål	9	9	6	1	1	1	10	10	7
Andra förseelser	38	36	31	53	44	23	91	80	54
	500	329	260	648	472	232	1,148	801	492

Man finner häraf, att mer än hälften af alla förseelserna faller på grupperna: brott mot annans frihet (resp.

373, 193, 103 fall) samt politiförseelser (resp. 300, 277, 167 fall). Den mera detaljerade statistiken visar, at den förra gruppen särskildt uppvisar en hög procent af miss-handel, trakasserier eller hot mot arbetsvillig, den senare gruppen: beträdande af fridlyst område samt deltagande i förhjuden folksamling eller demonstration, sålunda förseelser i direkt samband med konflikten.

Slutsummorna för hela landet äro sålunda:

	anmälda.	åtalade.	straffällda.
Städer.....	500	329	260
Landsbygd	648	472	232
Hela riket.....	1,148	801	492

Mer än 30 % af de anmälda förseelserna hafva så lunda ej åtalats. I ej få fall berodde detta därpå, att föröfvaren ej kunde uppläckas.

De ådömda straffens art framgå af följande öfversikt:

Antalet förseelser sakfällda med:

	skadestånd.	böter.	fängelse.	straffarbete.	Tillhopa.
Städer.....	—	228	23	9	260
Landsbygd ...	2	201	19	10	232
Hela riket	2	429	42	19	492

Det öfvervägande antalet förseelser eller 87 % bestraffades sålunda med böter.

Ifråga om förseelsernas lokala fördelning finner man, att beträffande anmälda förseelser står Gäfleborgs län främst med 149 fall, sedan Kopparbergs och Värmlands län med resp. 104 och 96 och först i fjärde rummet Stockholm med 92. Med hänsyn till straffällda förseelser kommer Stockholm först med 44. Anmärkningsvärdt är för öfrigt, att de största städerna uppvisa jämförelsevis låga siffror: Stockholm resp. 92, 64, och 44, Göteborg 81, 13 och 12, Malmö 9, 8 och 8, medan en så pass liten

stad som Västerås uppvisar 27, 26 och 23, Gälle 68, 26 och 22, det lilla Södertälje 22, 21 och 14 o. s. v. Orsakerna härtill kunde det vara af intresse att söka efterforska.

Det här sagda afser endast sådana förseelser, som i något afseende stodo i samband med själfva konflikten. Rörande brottsfrekvensen i allmänhet finnes ej ännu statistik tillgänglig för hela landet. Om och när sådan varder utarbetad, kommer den med säkerhet att ådagalägga, huru som kriminaliteten under storstrejksmånaden var vida under det vanliga måttet. Enuru det sålunda ej är möjligt få en total öfverblick öfver alla de olika formerna af kriminaliteten under konfliktsiden, torde likväl hvad här ofvan sagts om de kriminella förhållanden, som speciellt framkallats eller påverkats af konflikten, kunna anses som en god värdemätare på tillståndet i det hela. Här har man förvisso den periodens mest känsliga kriminalitet. Den officiella redogörelsen uttalar följande: »Under så länd tidrymd, som arbetskonflikten pågick, skulle enligt statistiken redan under normala förhållanden förseelser af de i denna redogörelse behandlade typiska arter hafva förekommit till afsevärdt antal. Det måste ju förväntas, att en stegring skulle inträffa i antalet förseelser under de extra ordinära förhållanden, som konflikten tillskapade. Massor af människor, vanda i regel sedan barnaåren vid ordnad arbete, gingo sysslolösa vecka efter vecka. I sinnena rådde oro och spänning, som ökades af upphetsande ord i tal och skrift. I själfva verket är det snarare anmärkningsvärdt, att förseelsernas antal stannat vid så låg siffra, som i verkligheten skett.

Såsom redan förut betonats, har till detta gynnsamma förhållande bidragit hufvudsakligen det allmänt genomförda rusdryksförbudet«. (Spat. af mig).

Det har sitt intresse att taga kännedom om tullrättegångsmålen under 1909. Af generaltullstyrelsens upp-

gifter finner man, att sådana mål afdömts vid rådhusrätterna i Malmö, Göteborg och Helsingborg enl. följande tablå:

Antalet tullrättegångsmål:

	år 1908.	år 1909.
Malmö.....	56	141
Helsingborg ...	25	299
Göteborg.....	24	54

Den afsevärda ökningen år 1909 står alldeles tydligt i samband med insmugglandet af rusdrycker från grannländerna, särskildt från Danmark. Därom bär siffran ifråga om Helsingborg ett värtaligt vittnesbörd. Enligt meddelande i Helsingborgs Dagblad förekom under 1909 ej mindre än 306 tullmål vid stadens rådhusrätt. Af dessa voro 301 smuggeriförseelser, i flertalet fall rörande införsel af brännvin i partier om 2 å 3 buteljer. Under tiden 15. augusti till 15. september handlades ej mindre än 258 mål; af de tilltalade voro omkring 70 % manspersoner. I detta sammanhang torde förtjäna påpekas, att af de i samband med konflikten stående förseelser, som blifvit sakfällda, utgjorde olaga försäljning af brännvin eller öl etc. för städerna 20,6 %, för landsbygden 14,2 % af alla sakfällda förseelser.

Fyllerförseelser. Rusdrycksförbudets verkningar ifråga om fylleriförseelserna måste gifvetsvis erbjuda ett särdeles stort intresse. Statistiken visar, att dessa förseelsers antal under sista halfåret 1908 uppgick till 31,118, däraf 27,435 i städerna och 3,683 å landsbygden. Under sista halfåret 1909 sjönk antalet til 28,028, däraf 25,050 i städerna och 2,978 på landsbygden, en minskning sålunda i städerna af 2385 och å landsbygden af 705. Den minskning, som inträdde under storstrejksliden, är dock vida större än som kom till synes af en jämförelse mellan hela året 1909 i förhållande til 1908. Detta får sin förklaring däraf att tiden närmast före storstrejken eller under juli

månad och tiden efter densamma eller under oktober, november och december 1909 fylleriförseelserna ej obetydligt öfverstege antalet under samma tid 1908. Minskningen, resp. ökningen under 1909 i jämförelse med 1908 utgör:

	Städer	Landsbygd	Tillsammans	
			antal	%
För juli	+ 658	÷ 3	+ 655	+ 14,9
» augusti	÷ 3,861	÷ 507	÷ 4,368	÷ 77,8
» september..	÷ 699	÷ 248	÷ 947	÷ 17,2
» oktober. . . .	+ 1,140	÷ 8	+ 1,132	+ 18,6
» november..	+ 152	+ 27	+ 179	+ 3,7
» december ..	+ 225	+ 34	+ 259	+ 5,5
	÷ 2,385	÷ 705	÷ 3,090	÷ 9,9

Allt september månad uppvisar minskning beror därpå att rusdrycksförbudet — såsom förut visats — på ej få orter mer eller mindre kvarstod under nämnda månad. Under oktober tager mången skadan igen, hvilket noggsamt bestyrkes af den då konstaterade starka ökningen.

Nedanstående öfversikt utvisar, genom en jämförelse mellan augusti månad 1908 och samma månad 1909, huru rusdrycksförbudet, med hänsyn till fylleriförseelserna, verkade under själfva storstrejkstiden.

Man finner häraf, att fylleriförseelserna under augusti 1909 uppgå till 22,1 % i förhållande till samma månad 1908. Det är Stockholms stad med 380, Malmö med 198, Helsingborg med 146 och Göteborg med 53 fall, som komma i första rummet.

Malmöhus län intager främsta rummet bland alla, med 390 fall, däraf blott 9 på landsbygden. Det är sålunda städerna, som vållat det höga procenttalet. På Malmöhus län faller 31,3 % af alla fylleriförseelserna under augusti 1909 eller inemot en tredjedel af hela antalet för landet. — Af 93 städer var det 28, i hvilka ingen fylleriförseelse förekom, i 3 län nämligen Gottlands, Hal-

Fylleriförseelsernas antal under:

	Augusti 1908.	Augusti 1909.
Stockholms stad	1,384	380
Stockholms län	96	8
Uppsala län	135	5
Södermanlands län	140	30
Östergötlands län	206	36
Jönköpings län	93	11
Kronobergs län	46	11
Kalmar län	68	6
Gottlands län	16	7
Blekinge län	66	5
Kristiansstads län	80	15
Malmöhus län	733	390
Hallands län	80	26
Göteborg och Bohuslän . . .	849	104
Älfsborgs län	209	23
Skaraborgs län	87	17
Wärmlands län	273	12
Örebro län	165	4
Wästmanlands län	141	40
Kopparbergs län	137	13
Gälleborgs län	251	24
Wästernorrlands län	188	25
Jämtlands län	53	10
Wästerbottens län	15	13
Norrbottnens län	102	29
	<u>5,612</u>	<u>1,244</u>

lands och Blekinge förekom ingen liknande förseelse å landsbygden. — Huru starkt återhållande rusdrycksförbudet verkade, finner man genom att studera förhållandena efter dess upphäfvande. Särskildt Stockholm har intressanta siffror att uppvisa. Fylleriförseelserna under september 1909

därstädes uppingo till 1303, under oktober till 2008, november 1260, sålunda en minskning och december 1184, ytterligare en minskning. I Göteborg: september 702, oktober 864, november 615 och december 841. I Malmö: september 440, oktober 602, november 391 och december 496. Totalsumman för hela landet under september 4,568, för oktober 7,204, november 4,966 och december 5,001. Statistiken visar — icke blott för storstrejkstiden — huru ringa fylleriförseelserna äro å landsbygden i jämförelse med städerna, för augusti 1909 blott 10,3 0/0, för september 10,9 0/0, för oktober 12,8 0/0, för november 10,4 0/0 och för december 12,5 0/0, för hela året 11,4 0/0, sålunda en ganska konstant siffra, som ej synes nå upp till 13 0/0 af totalsumman. Detta ger ju tydligt till känna, att rusdryckerna och de af dem vållade förseelserna framför allt äro att söka i våra städer.

Om man nu betänker, att rusdrycksförbudet, på grund af de många dispensererna, endast kan sägas ha varit af relativ art, står det dock fast, att detsamma på flerfaldigt sätt, ej minst genom den stora förminskningen i fylleriförseelserna, medfört stort gagn och gifvit viktiga lärdomar. »Hvilka följder, erfarenheterna under storstrejken komma att medföra för nykterhetsrörelsen, torde änna ej kunna öfverskådas. Den iakttagna märkbara lättheten för stora samhällslager att — om också för en kortare tid — undvara alkoholhaltiga drycker samt de fördelaktiga verkningarne med afseende å allmän ordning komma dock utan tvifvel att vara af ganska stor betydelse för allmänhetens ställning till denna rörelse«.

Af intresse torde också vara att anföra ur Svenska Dagbladet ett uttalande af en representant för Stockholms poliskår. »Det har aldrig någonsin föröfvats så få brott som under den tid spritförbudet varade. På detektivafdelningen t. ex. skulle det ha rådt nästan fullständig sysslöshet under strejktiden, därest icke de synnerligen omfattande säkerhets- och bevakningsanordningarne vidtagits.

Skulle spritutskänkning pågått som under normala förhållanden, så hade blodiga kravaller varit absolut oundvikliga, därom råder i poliskretsar endast en mening. Ty så fort brännvinsmagasinen öppnades, kom strömmen af förbrytare tillbaka. Det är ju känt, hur lugnt det var i polisdomstolen under spritförbudets dagar — en eller två fyllerister på fjorton dagar — 3 veckor, inte ett enda slagsmål på gatorna. Detektivpolisen blef befriad från alla mål om misshandel mot patrullerande konstaplar, inga stölder föröfvades och den talrika brottslingskategori, som går under benämningen »hustruplågare« hade spårlöst försvunnit. Men när spritförbudet upphäfdes, så blef det återigen som förr«.

Aug. Wirén.